

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 19. travnja 2021.
(OR. en)

7397/21
ADD 1
LIMITE
PV CONS 4
RELEX 245

NACRT ZAPISNIKA
VIJEĆE EUROPSKE UNIJE
(Vanjski poslovi)
22. ožujka 2021.

SADRŽAJ

Stranica

Nezakonodavne aktivnosti

3.	Aktualna pitanja.....	3
4.	Južno susjedstvo	3
5.	Turska	4
6.	Razno	4
PRILOG – Izjave za zapisnik Vijeća		5

3. Aktualna pitanja

Vijeće je razmotrilo najnovija zbivanja u odnosima EU-a s Rusijom nakon donošenja sankcija u okviru globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava i ponovno potvrdilo pet vodećih načela.

Vijeće je kratko raspravljalo o stanju u Venezueli.

Vijeće je kratko raspravljalo o razvoju događaja u Hong Kongu, na zapadnom Balkanu i u Gruziji.

Vijeće je primilo na znanje ozbiljnost situacije u Mjanmaru i poduprlo doneseni paket sankcija.

Visoki predstavnik izvijestio je ministre i ministrice o nedavnim događanjima u Etiopiji, kao i o obnovljenim posredničkim naporima ministra vanjskih poslova Finske.

Švedska je izvijestila Vijeće o svojoj aktivnosti predsjedanja OEES-om u pogledu Gorskog Karabaha.

4. Južno susjedstvo
Razmjena mišljenja

Vijeće je održalo razmjenu mišljenja na temelju zajedničke komunikacije Visokog predstavnika i Komisije pod naslovom „Obnovljeno partnerstvo s južnim susjedstvom – novi program za Sredozemlje” s ciljem ponovnog pokretanja strateškog partnerstva EU-a s njegovim južnim susjedima.

5. **Turska** *Razmjena mišljenja*

Na temelju zajedničke komunikacije Visokog predstavnika i Komisije pod naslovom „Stanje političkih, gospodarskih i trgovinskih odnosa između EU-a i Turske” Vijeće je održalo sveobuhvatnu raspravu o odnosima EU-a i Turske u okviru priprema za videokonferenciju članova i članica Europskog vijeća 24. i 25. ožujka.

6. **Razno**

Kina: ministri i ministrice obaviješteni su o tome da je Kina kao mjeru odmazde nametnula kaznene sankcije, među ostalim, službenicima EU-a te članovima nacionalnih parlamenata i nacionalnim tijelima.

Ministri i ministrice pozvani su na predstojeću petu briselsku konferenciju o potpori Siriji i regiji te je od njih zatraženo da pokažu jedinstvo u vezi s „palestinskim paketom” na sastanku Vijeća UN-a za ljudska prava u Ženevi.

Bjelarus: jedna država članica predstavila je novu inicijativu pod nazivom „Međunarodna platforma za odgovornost u pogledu Bjelarusu”.

Libanon: jedna država članica izvijestila je o aktualnoj političkoj krizi u zemlji.

Iran: jedna država članica izvijestila je Vijeće o ministarskom posjetu Teheranu na nacionalnoj razini.

Bosna i Hercegovina: jedna država članica predstavila je zajednički neslužbeni dokument o stanju u zemlji i daljnjim koracima, koji je supotpisalo šest država članica.

Istaknuta je pravna priroda Sporazuma AKP-EU.

Izjave uz nezakonodavne točke „A” navedene u dokumentu 7120/21

Uz točku 8. s **Odluka Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći**
popisa točaka „A”: *Donošenje*

IZJAVA GRČKE

„Grčka ponavlja da se mjere pomoći predviđene instrumentom provode u svim fazama u potpunosti u skladu s odredbama ove Odluke, uključujući načela iz članka 33. stavka 2. točke (c) i članka 56. stavka 2. U tom pogledu, podugovaratelji i/ili subjekti iz treće zemlje mogu biti uključeni u provedbu mjera pomoći samo pod uvjetom da ta treća država ne djeluje u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i država članica te da poštuje međunarodno pravo i načelo dobrosusjedskih odnosa s državama članicama.”

IZJAVA ŠVEDSKE

Osnova za konstruktivnu suzdržanost

„Švedska će sudjelovati u odluci o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći kojim će se doprinijeti jačanju uloge EU-a kao aktera usmjerenog na globalni mir i sigurnost. Međutim, Švedska ponovno izražava zabrinutost da bi se Europskim instrumentom mirovne pomoći mogla omogućiti opskrba vojnom opremom ili platformama namijenjenima za primjenu smrtonosne sile u vrlo zahtjevnim okolnostima i politički osjetljivim okruženjima.

Kako bi podržala Odluku Vijeća, Švedska zadržava pravo da se konstruktivno suzdrži od tih mjera pomoći, kako je potvrđeno u izjavi Pravne službe Vijeća. Pravo Švedske da bude konstruktivno suzdržana ni na koji način ne ovisi o prirodi njezine sigurnosne i obrambene politike. Svaka takva odluka temeljit će se na nacionalnim razmatranjima, koja će uključivati pojedinačnu procjenu rizika za predloženu mjeru pomoći temeljenu na kontekstu.”

IZJAVA AUSTRIJE

„U pogledu Odluke Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći Austrija ističe da ta odluka Vijeća ni na koji način ne utječe na posljedice konstruktivne suzdržanosti kako je utvrđeno u članku 31. stavku 1. UEU-a.

Ta odredba Ugovora uvedena je kako bi Unija mogla djelovati čak i ako sve države članice ne mogu podržati predloženo djelovanje u području ZVSP-a/ZSOP-a. Njezin integritet neophodan je za sposobnost EU-a da djeluje i izvan Europskog instrumenta mirovne pomoći.

Odlukom Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći osigurava se da Austrija nema obvezu financirati bilo koju mjeru pomoći koju smatra osjetljivom iz ustavnih ili političkih razloga u skladu s posebnom prirodom svoje sigurnosne i obrambene politike. U tom kontekstu Austrija ističe da je njezina obveza, kako je navedeno u ovoj Odluci Vijeća, da izdvoji dodatni iznos za mjere pomoći koje se ne odnose na vojnu opremu ili platforme namijenjene za primjenu smrtonosne sile dobrovoljne prirode te se njome ne dovode u pitanje budući naknadni režimi.

Opće smjernice i predloženi prioriteti za mjere pomoći tijekom početnog razdoblja (2021.–2023.) sastavni su dio paketa Europskog instrumenta mirovne pomoći. Njima se utvrđuje cilj Europskog instrumenta mirovne pomoći: „Unija koja u potpunosti ispunjava svoj potencijal u pogledu sprečavanja sukoba, učinkovitog odgovora na krizu i doprinosa miru kao globalni pružatelj sigurnosti.” Stoga je, kako je utvrđeno u općim smjernicama, jačanje sposobnosti partnerskih zemalja da spriječe krize i odgovore na njih te doprinesu otpornosti kako bi mogle bolje zaštititi svoje stanovništvo ključni opći cilj koji predložene mjere pomoći za partnerske zemlje moraju ispuniti.

Naposljetku, Austrija naglašava potrebu za učinkovitom provedbom metodologije u vezi s rizicima i zaštitnim mjerama kako bi se osiguralo da korisnik opremu koju pruža EU ne upotrebljava za kršenje međunarodnog prava, posebno prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava.”

IZJAVA FRANCUSKE

„Francuska pozdravlja donošenje Odluke o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći (dalje u tekstu „Odluka”) i želi iznijeti sljedeće točke u pogledu tumačenja Odluke.

1. Područje primjene *ad hoc* proračunskog mehanizma u slučajevima suzdržanosti

Rad u Vijeću rezultirao je osmišljavanjem dobre metodologije za upravljanje mjerama pomoći, koja će pružiti sva potrebna jamstva za opskrbu osjetljivom opremom.

Međutim, u raspravama održanima od 2018. neke države članice navele su da bi isporuka najosjetljivije opreme („namijenjene za primjenu smrtonosne sile”) mogla uzrokovati probleme s obzirom na njihovu specifičnu situaciju. U tom kontekstu, Vijeće je na temelju članka 41. stavka 2. drugog podstavka UEU-a odlučilo iznimno uspostaviti mehanizam odstupanja kojim se tim državama članicama omogućuje da pod određenim uvjetima ne daju financijski doprinos mjerama koje se odnose na isporuku opreme posebno namijenjene za primjenu smrtonosne sile, uz očuvanje načela financijske solidarnosti za instrument u cjelini. **Mehanizmom se stoga pruža fleksibilnost tim državama članicama, s obzirom na ograničenja iznesena tijekom pripremnih sastanaka, kada su na toj osnovi suzdržane.** Njegov cilj nije ugroziti koheziju država članica u pružanju potpore mjerama pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći.

Definiciju opreme na koju se taj mehanizam primjenjuje trebalo bi tumačiti kao opremu iz kategorija od ML1 do ML4 Zajedničkog popisa robe vojne namjene Europske unije i platforme iz kategorija ML6, ML9 i ML10 ako su opremljene oružjem, fiksnom ili integriranom opremom ili streljivom navedenim u kategorijama od ML1 do ML4.

2. Članak 31. stavak 1. UEU-a

Francuska podsjeća na odredbe članka 31. stavka 1. drugog podstavka UEU-a: „Ako glasuje suzdržano, svaki član Vijeća može obrazložiti svoju suzdržanost davanjem formalne izjave na temelju ovog podstavka. U tom slučaju nije obvezan primjenjivati tu odluku, **ali prihvaća da ona obvezuje Uniju. U duhu uzajamne solidarnosti dotična država članica suzdržava se od svakog djelovanja koje bi moglo biti u suprotnosti ili onemogućavati djelovanje Unije na temelju te odluke**, a ostale države članice poštuju njezino stajalište.” Francuska također ističe da navedeni mehanizam ne utječe na obvezu država članica da aktivno i bez zadržke podupiru vanjsku i sigurnosnu politiku Unije u duhu lojalnosti i uzajamne solidarnosti, kako je predviđeno člankom 24. stavkom 3. UEU-a.

Suzdržanost države članice na temelju članka 31. stavka 1. drugog podstavka UEU-a ne utječe na financijski doprinos koji država koja je suzdržana i dalje plaća, uz iznimku predviđenu člankom 41. stavkom 2. drugim podstavkom UEU-a „izdataka koji nastanu pri operacijama koje imaju implikacije u području vojske ili obrane” za koje „države članice čiji su predstavnici u Vijeću dali formalnu izjavu na temelju članka 31. stavka 1. drugog podstavka, nisu obvezne doprinijeti [njihovu financiranju]”.

Ad hoc mehanizam uspostavljen člankom 5. stavkom 3. Odluke ne utječe na tumačenje tih odredaba Ugovora.

Mehanizam utvrđuje Vijeće prema diskreciji i odstupajući od članka 41. stavka 2. drugog podstavka UEU-a kojim se predviđa sljedeće: „U slučajevima kada izdaci ne terete proračun Unije, oni terete države članice prema ključu bruto nacionalnog proizvoda, osim ako Vijeće jednoglasno odluči drukčije.”.

3. Provedba mjere pomoći u okviru misije ili operacije ZSOP-a

Provedbom mjere pomoći u okviru misije ili operacije ZSOP-a, kako je predviđeno člankom 33. stavkom 6. Odluke, izravno se doprinosi postizanju sigurnosnih i obrambenih ciljeva Unije u pogledu njezinih partnera, posebno davanjem Uniji kontrole nad cijelim procesom osposobljavanja, što uključuje pružanje opreme osposobljenim snagama od strane voditelja osposobljavanja. Unija u tom pogledu ne može ovisiti o trećim stranama. Tom ulogom misija i operacija također se jačaju kapaciteti Unije za praćenje u okviru strogih regulatornih mjera predviđenih instrumentom. Budući da mandate tih misija i operacija ZSOP-a jednoglasno donose članovi Vijeća, potrebno je da sve države članice doprinose mjerama pomoći koje se tim misijama i operacijama provode.

U tom kontekstu smatramo da se mehanizam predviđen člankom 5. stavkom 3. Odluke ne može primjenjivati u odnosu na mjere pomoći koje se provode u okviru misije ili operacije ZSOP-a u skladu s člankom 33. stavkom 6. Odluke.

4. Doprinosi nakon suzdržavanja

Člankom 27. Odluke o doprinosima nakon suzdržavanja ne dovodi se u pitanje mogućnost da bilo koja država članica u bilo kojem trenutku podnese prijedloge mjera pomoći za koje se doprinos države koja je suzdržana može dodijeliti. Mjere pomoći također moraju zadovoljiti potrebe koje je posebno utvrdio visoki predstavnik, a Vijeće ih mora jednoglasno donijeti u skladu s postupkom utvrđenim u članku 59. Odluke.

5. Dobro financijsko upravljanje i očuvanje djelotvornosti instrumenta

Provedba mehanizma predviđenog člankom 5. stavkom 3. mora biti u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja i očuvati djelotvornost instrumenta, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 23., članku 11. stavku 6., članku 27. stavku 5. i članku 32. Odluke. Njome se mora očuvati djelotvornost instrumenta te se ne smije ometati sposobnost Unije da osigura opremu iz članka 5. stavka 3. korisnicima mjera pomoći o kojima je Vijeće donijelo odluku. Ona ne bi trebala prouzročiti preveliku proračunsku ili financijsku složenost.

6. Kontinuitet s Instrumentom mirovne pomoći za Afriku

Kako je Europsko vijeće potvrdilo u svojim zaključcima od 17. do 21. srpnja 2020. i u skladu s uvodnim izjavama 16., 18. i 19. Odluke, Europski instrument mirovne pomoći mora osigurati kontinuitet s Instrumentom mirovne pomoći za Afriku. Cilj mu je ojačati vojne i obrambene sposobnosti naših partnera odgovarajući na davno utvrđene potrebe na terenu, a njime će se i povećati vjerodostojnost misija i operacija Europske unije tako što će biti moguće pružati vojnu opremu snagama naših partnera kojima pomažemo u osposobljavanju.”

IZJAVA IRSKE

„Irska je predana ZSOP-u EU-a, koji EU-u pruža sposobnost za poduzimanje mirovnih misija i misija za sprečavanje sukoba te za jačanje međunarodne sigurnosti u skladu s načelima Povelje UN-a. Uspostavom Europskog instrumenta mirovne pomoći osigurava se kontinuitet financiranja vojnih aktivnosti ZSOP-a i Afričke strukture za mir i sigurnost.

Irska podsjeća da će se odluke o operacijama i mjerama pomoći koje se financiraju iz instrumenta donositi na temelju prijedloga ili inicijativa podnesenih u skladu s člankom 42. stavkom 4. odnosno člankom 30. stavkom 1. UEU-a. Također se napominje da se u određenim okolnostima, uz snažne zaštitne mjere, financijska sredstva iz Europskog instrumenta mirovne pomoći mogu upotrijebiti za vojnu opremu, uključujući opremu ili platforme namijenjene za primjenu smrtonosne sile. U takvim okolnostima Irska namjerava iskoristiti mehanizam konstruktivne suzdržanosti i stoga neće doprinositi financiranju opreme namijenjene za primjenu smrtonosne sile, što je predviđeno Odlukom. Umjesto toga, Irska će u okviru dobrovoljne izborne obveze osigurati odgovarajući doprinos proračunu za mjere pomoći koje ne uključuju opskrbu takvom opremom ili platformama namijenjenima za primjenu smrtonosne sile.

Irska ponovno ističe svoje stajalište da, pravno gledano, država članica koja primjenjuje mehanizam konstruktivne suzdržanosti iz članka 31. stavka 1. drugog podstavka UEU-a nije obvezna primjenjivati dotičnu odluku, uključujući u pogledu financiranja. U tom pogledu primjećujemo da se Nacrtom odluke Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći predviđa da države članice koje primjenjuju konstruktivnu suzdržanost pružaju odgovarajuće financijske doprinose, ali se prepoznaje da se to temelji na dobrovoljnoj izornoj obvezi. Irska smatra da je to u skladu s njezinim pravnim stajalištem u pogledu članka 31. stavka 1. Iako ćemo biti pravno obvezani odredbama Odluke Vijeća o odgovarajućim doprinosima na temelju konstruktivne suzdržanosti, želimo ponoviti da u tom okviru sudjelujemo jer smo to dobrovoljno odabrali, a ne zato što smatramo da je to naša obveza u skladu s Ugovorima. Dodatno bismo istaknuli da je ova Odluka Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći izvanredna i *sui generis* te se njome ne dovodi u pitanje općenitost članka 31. stavka 1. drugog podstavka.”

IZJAVA MALTE

„Malta potvrđuje da njezino sudjelovanje u odlukama o operacijama i mjerama pomoći te doprinosi financiranju takvih operacija i mjera pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći ne dovode u pitanje njezine ustavne obveze. Malta zadržava pravo da se suzdrži od mjera pomoći kojima se omogućuje opskrba vojnom opremom ili platformama namijenjenima za primjenu smrtonosne sile u skladu s člankom 31. stavkom 1. drugim podstavkom UEU-a.”

IZJAVA KOMISIJE

u vezi s člankom 41. stavkom 2. UEU-a

„Komisija smatra da se člankom 1. stavkom 2. Odluke Vijeća ne mogu izmijeniti obveze država članica i institucija kako su utvrđene u Ugovorima. Pri izvršenju proračuna EU-a u skladu s člankom 317. UFEU-a i, prema potrebi, kada djeluje kao administrator za mjere pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći, Komisija će nastaviti primjenjivati članak 41. stavak 2. UEU-a, kojim se financiranje djelovanja koja imaju implikacije u području vojske ili obrane isključuje iz proračuna EU-a. Takva djelovanja financiraju države članice.”

IZJAVA KOMISIJE

u vezi s provedbenim pravilima za mjere pomoći

„Komisija napominje da još nisu donesena pravila za provedbu rashoda koji se financiraju iz Instrumenta.

Člankom 11. stavkom 6. točkom (b) Odluke Vijeća utvrđeno je da će ta buduća provedbena pravila u pogledu mjera pomoći biti u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (dalje u tekstu „Financijska uredba”) i jamčiti istu razinu dobrog financijskog upravljanja, transparentnosti i nediskriminacije te će se njima izričito opravdavati slučajevi u kojima je potrebno odstupanje od pravila Financijske uredbe kako bi se omogućila ciljana fleksibilnost i osiguralo da računovodstvena pravila koja je donio računovodstveni službenik budu u skladu s međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor. Nadalje, u skladu s tom odredbom Odbor razmatra predložena provedbena pravila u bliskoj suradnji s administratorom, posebno kako bi se osiguralo da su u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, nediskriminacije i poštovanja temeljnih prava.

Te su zaštitne mjere ključne kako bi se Komisiji omogućilo da putem svojih službi prihvati i obavlja ulogu administratora i računovodstvenog službenika za mjere pomoći. Komisija potvrđuje da će provedbena pravila u pogledu mjera pomoći uvijek primjenjivati u skladu s ključnim načelima dobrog financijskog upravljanja, transparentnosti i nediskriminacije kako su utvrđena u Financijskoj uredbi i institucijskim ovlastima Komisije te da će u svojem radu uvijek osiguravati poštovanje temeljnih prava.

Ako smatra da u određenom slučaju nije moguće osigurati provedbu u skladu s tim načelima i modalitetima, administrator i/ili računovodstveni službenik obavijestit će Odbor o daljnjim koracima, nakon što to pitanje postavi na odgovarajućoj razini u Komisiji.”